

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Р1 130/2023
22.03.2023. године
Београд

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Звездане Лутовац, председника већа, Иване Рађеновић и Владиславе Милићевић, чланова већа, у парници тужиоца Удружење „Књижевна омладина Србије“ са седиштем у Београду, чији је пуномоћник Љубиша Блажић, адвокат из ..., против тужене АА из ..., чији је пуномоћник Младен Симић, адвокат из ..., ради накнаде материјалне штете, одлучујући о сукобу стварне надлежности између Основног суда у Аранђеловцу и Вишег суда у Београду, у седници одржаној 22.03.2023. године, донео је

РЕШЕЊЕ

За суђење у овој правној ствари, стварно и месно **НАДЛЕЖАН ЈЕ** Први основни суд у Београду.

Образложење

Тужилац је 07.02.2020. године поднео тужбу Основном суду у Аранђеловцу против тужене, ради накнаде материјалне штете у износу од 300.000,00 динара, због повреде пословног угледа, у тужби наводећи да је ...2015. године објављен чланак под називом „...“ на интернет серверу www. ... под називом „...“. По пријему одговора на тужбу, Основни суд у Аранђеловцу се решењем П 51/22 од 03.03.2022. године, огласио месно ненадлежним за поступање у овој правној ствари, а по правноснажности решења предмет је уступио Првом основном суду у Београду. У образложењу је наведено да је тужени истакао приговор месне ненадлежности у смислу чланова 38. и 39. ЗПП јер тужена има пребивалиште у Београду, а такође је и седиште тужиоца на подручју Београда.

Први основни суд је у прилогу акта П 6780/2022 од 13.06.2022. године списе вратио Основном суду у Аранђеловцу ради оцене испуњености услова за исправку решења од 03.03.2022. године и то у погледу стварне ненадлежности првостепеног суда, уз напомену да је за суђење у споровима у вези са Законом о јавном информисању и медијима стварно надлежан Виши суд, након чега се Основни суд у Аранђеловцу решењем П 462/22 од 30.06.2022. године, огласио стварно ненадлежним за поступање у овој правној ствари и по правноснажности решења списе предмета је доставио Вишем суду у Београду.

Виши суд у Београду није прихватио стварну надлежност, па је предмет у прилогу акта П 1636/22 од 06.01.2023. године доставио Врховном касационом суду ради решавања сукоба надлежности.

Решавајући настали сукоб надлежности, на основу члана 30. став 2. Закона о уређењу судова („Сл.гласник РС“, број 116/08... 88/18) и члана 22. став 2. Закона о парничном поступку („Сл.гласник РС“, број 72/11... 18/20), Врховни касациони суд је нашао да је за поступање у овом предмету стварно и месно надлежан Први основни суд у Београду.

Одредбом члана 22. став 2. Закона о уређењу судова прописано је да основни суд у првом степену суди у грађанскоправним споровима ако за поједине од њих није надлежан други суд и води извршне и ванпарничне поступке за које није надлежан неки други суд, а чланом 23. став 1. тачка 7. истог закона прописано је да виши суд у првом степену, између осталог, суди у грађанскоправним споровима кад вредност предмета спора омогућује изјављивање ревизије; у споровима о објављивању исправке информације и одговора на информацију због повреде забране говора мржње, заштите права на приватни живот, односно права на лични запис, пропуштања објављивања информације и накнади штете у вези са објављивањем информације.

Одредбом члана 1. Закона о јавном информисању и медијима („Службени гласник РС“, број 83/14, 58/15) прописано је да се јавно информисање остварује путем медија; чланом 2. да правила о јавном информисању обезбеђују и штите изношење, примање и размену информација, идеја и мишљења путем медија у циљу унапређивања вредности демократског друштва, спречавања сукоба и очувања мира, истинитог, благовременог, веродостојног и потпуног информисања и омогућавања слободног развоја личности.

Одредбом члана 29. истог закона прописано је да је медиј средство јавног обавештавања које речима, сликом, односно звуком преноси уреднички обликоване информације, идеје и мишљења и друге садржаје намењене јавној дистрибуцији и неодређеном броју корисника (став 1), да се под медијем у смислу овог закона нарочито подразумевају дневне и периодичне новине, сервис новинске агенције, радио-програм и телевизијски програм и електронска издања тих медија, као и самостална електронска издања (уређивачки обликоване интернет странице или интернет портали), а који су регистровани у Регистру медија, у складу са овим законом (став 2). Одредбом члана 30. став 2. прописано је да медији, у смислу овог закона нису: платформе, попут интернет форума, друштвених мрежа и других платформи које омогућавају слободну размену информација, идеја и мишљења њених чланова, нити било која друга самостална електронска публикација, попут блогова, веб-презентација и сличних електронских презентација, осим ако нису регистроване у Регистру медија, у складу са овим законом.

Дакле, из изложеног произилази да је блог самостална електронска публикација, који ако није регистрован у регистру медија у складу са Законом о информисању, није медиј (члан 30. став 2. Закона о јавном информисању и медијима). С обзиром на то, заштита у вези нанете повреде пословног угледа остварује се по општим правилима имовинског права (ЗОО), а не по посебном закону (Закон о јавном информисању и медијима). Цитирани закон као *lex specialis* у односу на општа правила имовинског права имао је за циљ превасходно заштиту новинара (искључење презумпције кривице новинара и правила о новинарској пажњи у циљу побољшања њиховог положаја).

Како је Виши суд у Београду надлежан да суди за територију Републике Србије (у складу са чланом 4. став 2. Закона о седиштима и подручјима судова и јавних тужилаштава) у парницама у којима има основа за примену Закона о јавном информисању и медијима што у конкретном случају није ситуација, будући да се блог (на интернет серверу www. под називом „...“) поводом чијег објављивања тужилац тражи накнаду штете не сматра медијем у смислу Закона о јавном информисању и медијима, те како је вредност предмета спора од 300.000,00 динара испод цензуса за изјављивање ревизије у смислу одредбе члана 403. став 3. ЗПП, то је у смислу одредбе члана 22. став 2. Закона о уређењу судова за суђење у овој правној ствари, стварно и месно надлежан основни суд.

Како тужена има пријављено пребивалиште на адреси која је на територији градске општине Звездара, за коју је чланом 3. став 1. тачка 4. Закон о седиштима и подручјима судова и јавних тужилаштава („Службени гласник РС“, број 101/13), одређена надлежност Првог основног суда у Београду, то је на основу изнетог, применом члана 22. став 2. ЗПП, одлучено је као у изреци.

**Председник већа – судија
Звездана Лутовац, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић